ସୀମା ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ

ବନାମ

ମେସର୍ସ ପ୍ରେଷ୍ଟୋ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରୀଜ୍

ଫେବୃଆରୀ 15, 2001

[ବି. ଏନ୍. କିରପାଲ ଏବଂ ବ୍ରିଜେଶ୍ କୁମାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975— ଧାରା 3 (1)— ଏକ ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ — ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଫା କରିବା ଏବଂ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା କଞ୍ଚାମାଲର ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ — ସମସ୍ତ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପୈଠ କରିବା ପରେ ଉତ୍ପାଦନ ଶୁଳ୍କରୁ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅଧିସୂଚନା — ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ନୁହେଁ— ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିବାରୁ ଅଧିସୂଚନା ଉପରେ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇ ନାହିଁ— ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1962— ଧାରା 28— କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ନିୟମ, 1944— ତା 11.2.1983 ରିଖର ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ।

ଉତ୍ତରଦାତା ହେଉଛି ଏକ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ଯାହା ଏକ ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଯାହା ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା କଞ୍ଚାମାଲ ସେଲୁଲୋଜ୍ ଏସିଟେଟ୍ ଚଦରରୁ ପାନିଆ ଏବଂ ବ୍ରସ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରେ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ନିୟମ, 1944 ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 11.2.1983 ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କେତେକ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିବା ଉପରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ଛାଡ଼ କରାଯାଇଛି । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ 1975 ର ଧାରା 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ ଉପରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଯଦି ସେଗୁଡିକ ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ବାହାରେ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । କଞ୍ଚାମାଲ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ଭଗ୍ନାବଶେଷର ଅନୁମତି ଉପରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତେବେ, ଅଧିସୂଚନାର ସୁବିଧା ଦାବି କରି, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ରାଜସ୍ୱ ଏହି ଅଧିସୂଚନା ଅଧୀନରେ ଛାଡ଼ର ସୁବିଧାକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲା । ରାଜସ୍ୱରେ ନିୟମିତ ହିସାବ ତନଖି ସମୟରେ, ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇନଥିବାରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ଅଧିସୂଚନାର ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସୀମାଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1962 ର ଧାରା 28 ଅନୁଯାୟୀ, ସହକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକ (ସୀମା ଶୁଳ୍କଙ୍କ) ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିବା ଦାବି ବିଜ୍ଞପ୍ତିଗୁଡ଼ିକ, ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପୈଠ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ (ଆବେଦନ) ଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ସେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଅଧିସୂଚନାର ସୁବିଧା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣୀୟ ଥିଲା । ସିଇଜିଏଟି ପାଖରେ, ସଂଗ୍ରାହକଙ୍କ (ଆବେଦନ) ଆଦେଶକୁ ରାଜସ୍ୱ ବିଫଳ ଭାବେ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲା ।

ଏହି ଆବେଦନରେ, ରାଜସ୍ୱ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଛାଡ଼ କେବଳ ଅଧିସୂଚନାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ କରିବା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ; ଯେହେତୁ ଅଧିସୂଚନାର ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ନକରି ପୂରଣ ହୁଏ ନାହିଁ, ଉତ୍ତରଦାତା ଅଧିସୂଚନାର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, ତେଣୁ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ, ଲାଗୁ କରାଯିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସହିତ ସମାନ ଅଟେ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି 1. 1.ଏହି ଅଧିସୂଚନାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଯେକୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପଇଠ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 3 ର ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କକୁ, ପ୍ରତିକାରୀ-ଶୁଳ୍କ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇନାହିଁ କିମ୍ବା କୁହାଯାଇନାହିଁ । ଅଧିସୂଚନାର ପ୍ରାବଧାନର, ଖଣ୍ଡ (b) ଅନୁଯାୟୀ, ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଯେକୌଣସି ନିୟମ ଅଧୀନରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପୈଠ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ଏହା କେବଳ 1962 ମସିହାର ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପରିଶୋଧ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (1) ଅଧୀନରେ ଲାଗୁ ହେଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କକୁ ଅଧିସୂଚନା ଅଧୀନରେ ରିହାତି ଦାବି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପରିଶୋଧ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ ।

1.2.ଯେହେତୁ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ, ତେଣୁ ଏହା 11.2.1983 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନାର ପ୍ରାବଧାନର ଧାରା (b) ରେ ଥିବା ସର୍ତ୍ତ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । କୌଣସି ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ କର ଛାଡ ପାଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ, ତାହା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ କରଦାତାଙ୍କ ଉପରେ ହିଁ ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା କାରଣରୁ, ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଛାଡ଼ର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ଉତ୍ତରଦାତା ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ ।

ମୋତିରାମ ତୋଲାରାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମଭାରତ ସଂଘ, **[1999] 6 ଏସସିସି 375, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ।**

2. ଏକ ରିହାତି ଅଧିସୂଚନାକୁ କଠୋର ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯଦି କୌଣସି ରିହାତି ଦାବି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପୂର୍ବ-ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରାଯାଇ ନଥାଏ, ତେବେ ସେହି ରିହାତିର ସୁବିଧା ଗ୍ରହଣୀୟ ହେବ ନାହିଁ ।

ଖଣ୍ଡେଲୱାଲ ଧାତୁ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **ଏଆଇଆର (1985) ଏସସି 1211;** *ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **[1999] 5 ଏସସିସି 15** *ଏବଂ ଏମ୍. ଆର୍. ଏଫ୍. ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **(1987) 32 ଇଏଲଟି 465 ମାଡ୍ରାସ, ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 863-864/1992

12.7.91 ତାରିଖରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଏସୟୁପିପି. ରେ ଏ. ସଂଖ୍ୟା 1536 of 1991- C ର C/2231/90- C ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ମୁକୁଲ୍ ରୋହତଗି, କେ. ସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ପି. ପରମେଶ୍ୱରନ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଭି. ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁମାରନ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ମୀନାକ୍ଷୀ ଆରୋରା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବ୍ରିଜେଶ୍ କୁମାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଛି ତାହା ହେଉଛି, ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା ସେଲୁଲୋଜ୍ ଏସିଟେଟ୍ ଶୀଟର ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ ଉପରେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975ର ଧାରା 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅତିରିକ୍ତ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ନିୟମ, 1944 ର ନିୟମ 8 (1) ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 11.2.1983 ତାରିଖରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ର ସୁବିଧା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ।

ଆମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଶ୍ରୀ ମୁକୁଲ ରୋହତଗୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଭି. ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁମାରନଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଛୁ ।

ଉତ୍ତରଦାତା, ମେସର୍ସ ପ୍ରେଷ୍ଟୋ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ହେଉଛି ଏକ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ, ଯାହା ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା ସେଲୁଲୋଜ୍ ଏସିଟେଟ୍ ଶୀଟ୍ ରୁ କାଣ୍ଡଲାର ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପାନିଆ ଏବଂ ବ୍ରସ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରେ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ, ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟାଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦନ ଶୁଳ୍କ ପୈଠରୁ ଛାଡ଼ ମିଳିଥାଏ । ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା କଞ୍ଚାମାଲ ଯେପରିକି ସେଲୁଲୋଜ୍ ଏସିଟେଟ୍ ସିଟ୍ ରୁ ବାହାରୁଥିବା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ବିଖଣ୍ଡିତ ବସ୍ତୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯଦି ସେହି ବିଖଣ୍ଡିତ ବସ୍ତୁକୁ ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିଆଯାଏ, ତେବେ ତାହା ଉପରେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଦେୟ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ । ନିଃସନ୍ଦେହ ଭାବେ, ଉକ୍ତ ବିଖଣ୍ଡିତ ବସ୍ତୁର ଦୁଇଥର ଖଲାସ ସମୟରେ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସେହି ଶୁଳ୍କ ପୈଠ କରିଥିଲେ । ହିସାବ ତନଖି ସମୟରେ ପରେ ଏହା ଜଣାପଡିଲା ଯେ, ଦେୟର ଆକଳନ କରିବା ସମୟରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ 11.2.1983 ତାରିଖରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ଅନୁଯାୟୀ ଭୁଲ ଭାବରେ ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ,1975 ର ଧାରା 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇନଥିଲା । ଶୁଳ୍କ କମ୍ ପୈଠ ହୋଇଥିବା ଜଣାପଡିଥିଲା । ତେଣୁ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ 1962 ର ଧାରା 28 ଅନୁଯାୟୀ ଦୁଇଥର ସାମଗ୍ରୀ ଖଲାସ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଦେୟ ଦାବି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯଥା - 26.6.1989 ତାରିଖର ଦାବି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସଂଖ୍ୟା FIZ/Cus/Demand/87-/7545/73 ରେ 60,480/- ଟଙ୍କା ଏବଂ 16.10.1989 ତାରିଖର ଦାବି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସଂଖ୍ୟା FIZ/Cus/Demand/85-86/1347 ରେ 8870.40/- ଥିଲା ।

କାଣ୍ଡଲା ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରର ସହକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକଙ୍କ (ସୀମା ଶୁଳ୍କ) ଦ୍ୱାରା 22.6.1989 ତାରିଖର ଆଦେଶନାମା ଅନୁଯାୟୀ 68076.40/- ଟଙ୍କା ଏବଂ 16.10.1989 ତାରିଖର ଆଦେଶନାମା ଅନୁଯାୟୀ 8870.40/- ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଦାବିକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ଯେ କମ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇଛି ଏବଂ 11.2.1983

ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ର ସୁବିଧା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ ସେଲୁଲୋଜ୍ ଏସିଟେଟ୍ ଶୀଟର ବର୍ଜ୍ୟ ଏବଂ ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ ଶୁଳ୍କ ହାର ସୂଚୀ ସଂଖ୍ୟା 15-A (1), ବ୍ୟାଖ୍ୟା III (c) ଅଧୀନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା, ଯାହା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ହାର ସୂଚୀ ସଂଖ୍ୟା 15-A ର ନିମ୍ନ ଟିପ୍ପଣୀରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ କଲେ ହିଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ପୈଠରୁ ଛାଡ ମିଳିପାରିବ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଉତ୍ତରଦାତା ଦ୍ୱାରା ଯାହା ଆକଳନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ତା 'ଠାରୁ ଅଧିକ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତା, ସହକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକ (ସୀମା ଶୁଳ୍କ) ଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଗ୍ରାହକ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ (ଆବେଦନ)ଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ଯିଏ 12.3.1990 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଗ୍ରହଣୀୟ ଥିଲା । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ (ଆବେଦନ) ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ସିଇଜିଏଟି') ପାଖରେ, ରାଜସ୍ୱ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ 12.7.1991 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ କରାଯାଇଛି ।

ସଂଗ୍ରାହକ (ଆବେଦନକାରୀ) ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ଅନୁଯାୟୀ, ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟାଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବିକ୍ରି ହେଉଥିବା ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ 1944 ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଛାଡ କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ, କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଯାହା ପ୍ରତିକାରୀ-ଶୁଳ୍କ ସ୍ୱରୂପ, ତାହା ଦେୟ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।ଏହା ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ର ଖଣ୍ଡ (b) ର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତା ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ ଉପରେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । 1944 ର ଉତ୍ପାଦ ନିୟମର Rule 8 (1) ଅଧୀନରେ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁଠାରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଛାଡ କରାଯାଇଥାଏ, ସେଠାରେ କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଦେୟ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ସିଇଜିଏଟି, କାଏମ ରଖିଥିଲେ । ଏହା *ଏମ୍. ଆର୍. ଏଫ୍. ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*[1] ମାମଲାରେ ହୋଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭର କରିଥିଲା, ଯଦିଓ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଏହା ଏକ ଭିନ୍ନ ଆଧାରରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ।

ପୁନଃ କରଦାତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଯେହେତୁ ଭାରତରେ ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ କୌଣସି ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହୋଇନଥାଏ, ତେବେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ 1975 ର ଧାରା 3(1) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ କେବଳ ସ୍ୱଦେଶୀ ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସହ ସମାନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ମୁଖ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ, ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ରେ ଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହୋଇନାହିଁ, ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଛାଡ଼ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ଏହି ସ୍ଥିତି କାରଣରୁ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେବ ଏବଂ ପଇଠ କରାଯିବ ।

---

[1] 1987 (32) ଇଏଲଟି. 465 ମାଡ୍ରାସ

ଆଲୋଚନାରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ତଥା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ନିୟମ, 1944 ର ନିୟମ 8 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE କୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ I ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ 3 ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"ଧାରା 3.ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସହିତ ସମାନ I — (1) ଭାରତକୁ ଆମଦାନୀ କରାଯାଉଥିବା କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ, ଭାରତରେ ଉତ୍ପାଦିତ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା କୌଣସି ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସହିତ ସମାନ ଶୁଳ୍କ (ଏହା ପରେ ଏହି ଧାରାରେ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଭାବେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି) ପାଇଁ ଦାୟୀ ହେବ ଏବଂ ଯଦି ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଏପରି ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏହାର ମୂଲ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରତିଶତରେ ଲାଗୁ ହେବ, ତେବେ ଯେଉଁ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପାଇଁ ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଦାୟୀ ହେବ, ତାହା ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟର ସେହି ପ୍ରତିଶତରେ ଗଣନା କରାଯିବ I

ବ୍ୟାଖ୍ୟା--- ଏହି ଧାରାରେ, "ଭାରତରେ ଉତ୍ପାଦିତ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ସମାନ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସେହି ସମୟ ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ, ଯାହା ଭାରତରେ ଉତ୍ପାଦିତ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ସମାନ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ, କିମ୍ବା ଯଦି ସମାନ ସାମଗ୍ରୀ ଏପରି ଉତ୍ପାଦିତ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନଥାଏ, ଯାହା ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ବର୍ଗ କିମ୍ବା ବର୍ଣ୍ଣନା ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ, ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି ଶୁଳ୍କ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହାରରେ ଲାଗୁ ହେବ, ସେଠାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେବ I

(2) ....

(3) ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ମନେକରନ୍ତି, ତେବେ କୌଣସି ଆମଦାନୀ ହେଉଥିବା ଉକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉ ବା ନହେଉ] ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ, ଏହି ଶୁଳ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଉକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ବ୍ୟବହୃତ କଞ୍ଚାମାଲ, ଅଂଶବିଶେଷ କିମ୍ବା ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଉତ୍ପାଦନ ଶୁଳ୍କ ସହିତ ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା କରିବା, ସରକାର ନିଜର ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରି ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ଯେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ଆମଦାନୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଏହିପରି ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେବ, ଯାହାର ପରିମାଣ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ I

(4) ....

(5) ....

(6) ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1962 (1962 ର 52) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମ ଏବଂ ନିୟମାବଳୀ, ଯେଉଁଥିରେ ଅସୁବିଧା, ଫେରସ୍ତ ଏବଂ ଶୁଳ୍କ ଛାଡ଼ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ଶୁଳ୍କ ଉପରେ ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ ଲାଗୁ ହେବ, ଯେପରି ସେହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଶୁଳ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ I"

ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (1) ର ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଭାରତକୁ ଆମଦାନୀ ହେଉଥିବା କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରେ, ଯାହାକୁ 'ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ' କୁହାଯାଇପାରେ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାରତରେ ନିର୍ମିତ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସହିତ ସମାନ ଏବଂ ଯଦି ଏହା ସେପରି ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇନଥାଏ, ଯାହା ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଯେଉଁ ଶ୍ରେଣୀର କିମ୍ବା ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ରହିଛି, ତାହା ଉପରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଭାରତକୁ ଆମଦାନୀ କରାଯାଉଥିବା ଯେକୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1962 ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଏହି 'ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ' ରହିଛି । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ 1962 ଅନୁଯାୟୀ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେବ, ତାହା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ 1975 ର ଦୁଇଟି ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ରହିଛି । ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 3 (1) ର ପ୍ରଥମ ଭାଗରେ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସହିତ ସମାନ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପାଇଁ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ 1975 ର ଧାରା 3 (1) ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କି ନୁହେଁ, ସେହି ପ୍ରଶ୍ନରେ *ଖଣ୍ଡେଲୱାଲ୍ ଧାତୁ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ କାର୍ଯ୍ୟ*[1] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ତିନିଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ, ଧାରା 3 (1) କୁ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଧାରା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହାକୁ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ,1962 ର ଧାରା 12 ର ଏକ ବର୍ଦ୍ଧିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା । ତେବେ ପରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପୁଣି ଥରେ *ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍*[2] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସମ୍ବିଧାନ ବିଚାରପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାରକୁ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3, ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ଯେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ, ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କକୁ ପ୍ରତିକାରୀ-ଶୁଳ୍କ କୁହାଯାଏ ନାହିଁ, ଯଦିଓ ଏହା ଭାରତରେ ଏହିପରି ସାମଗ୍ରୀର ନିର୍ମାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହିପରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇପାରେ । ଏଠାରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡିବ ଯେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଉପ-ଉପଧାରା (3) ରେ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ଯାହା କୌଣସି କଞ୍ଚାମାଲ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କକୁ ସନ୍ତୁଳିତ କରିବ, ଯାହା ଉପ-ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା କୌଣସି ଶୁଳ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇପାରେ । ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯଥା, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (3) ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ ଲୋକହିତରେ ଉପ-ଉପଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ଯାହା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କକୁ ସନ୍ତୁଳିତ କରିବ । ଏହା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଠାରୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯାହା ସୀମା ଶୁଳ୍କକୁ ସନ୍ତୁଳନ କରିଥାଏ ।

ଉକ୍ତ ଅଧିସୂଚନାର ସର୍ତ୍ତର ଖଣ୍ଡ (b) ରେ ଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ, ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ର ସହାୟତା ନେଇପାରିବା । ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ଏହିପରି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ:-

[1] ଏଆଇଆର 1985 ଏସସି 1211

[2] (1999) 5 ଏସସିସି 15

କାଣ୍ଡଲା ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର

"କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ନିୟମ, 1944 ର ନିୟମ 8 ର ଉପ-ନିୟମ (1) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944 (1944 ର 1) ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ କାଣ୍ଡଲା ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ ସମୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ କିମ୍ବା ବର୍ଜ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କରୁ ମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯେ:-

(a) ଏପରି ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ କିମ୍ବା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଭାରତ ବାହାରେ ଥିବା କୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ ଉକ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅଣାଯାଇଥିବା କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀରୁ ବାହାରିଥାଏ; ଏବଂ

(b) ଉକ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ବାହାରେ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଏପରି ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ କିମ୍ବା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସାମଗ୍ରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ପରେ ଖଲାସ କରାଯାଏ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944 ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ, କାଣ୍ଡଲା ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦନ ସମୟରେ ଉପୁଜିଥିବା ବିଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ କିମ୍ବା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଉପରେ ଛାଡ଼ ପାଇବାକୁ ଦାୟୀ, ଯାହା ଭାରତ ବାହାରୁ ଆମଦାନୀ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ଉପରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରି କ୍ଷେତ୍ର ବାହାରେ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଏହାକୁ ଛାଡ଼ କରାଯାଇଥାଏ । ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଖଣ୍ଡ (a) ରେ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତ ରହିଛି, ସେଥିରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ଏହା ଖଣ୍ଡ (b) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ସହ ଜଡ଼ିତ, ତେଣୁ ଏହା ବିବାଦରେ ରହିଛି । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯାହା ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରେ । ତେବେ ଏହି ଅଧିସୂଚନାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପଇଠ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଆଦାୟ କରାଯାଉଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କକୁ, ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଏବଂ ଖଣ୍ଡେଲୱାଲ ଧାତୁ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ କାର୍ଯ୍ୟ (ଉପୋରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ପ୍ରତିକାରୀ-ଶୁଳ୍କ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇ ନପାରେ । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କକୁ ସନ୍ତୁଳିତ କରିବା ପାଇଁ ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉ କିମ୍ବା ନ ହେଉ, ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କର ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ କରାଯାଏ । ଅଧିସୂଚନା 16/83-CE ର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଖଣ୍ଡ (b) ଅନୁଯାୟୀ, ସେହି ସମୟରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଯେକୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ସମସ୍ତ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପୈଠ କରି ସାମଗ୍ରୀ ଖଲାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହା କେବଳ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ 1962 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ପରିଶୋଧ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ଅଧୀନରେ ରିହାତି ଦାବି କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1) ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପୈଠ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । *ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍* (ଉପୋରୋକ୍ତ)

ମାମଲାରେ, ଅଦାଲତ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରାଯାଏ । ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ଶୁଳ୍କକୁ ସାମିଲ କରିଛି । ପାରା 14 କୁ ନିମ୍ନମତେ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଛି:-

"14. ବିଭିନ୍ନ ଆଇନ କିମ୍ବା ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥାଏ ।ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ହେଉଛି:

(a) ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1962ର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସୀମା ଶୁଳ୍କ;

(b) ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ଶୁଳ୍କ, ଯାହା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ 1975 ର ଧାରା 3(1) ଅଧୀନରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇଛି;

(c) ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (3) ଅନୁଯାୟୀ କଞ୍ଚାମାଲ, ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଉପାଦାନ ଉପରେ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇଛି; ଏବଂ

(d) ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 9-A ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ଯୋଗ୍ୟ ଶୁଳ୍କ ।

ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1962 ଏବଂ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1975 ଦୁଇଟି ପୃଥକ ସ୍ୱାଧୀନ ବିଧାନ ଅଟେ ।କେବଳ ଏହି କାରଣରୁ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତକୁ ସାମଗ୍ରୀ ଆମଦାନୀ ହେବା ସମୟରେ ଟିକସ ଲାଗୁ ହୁଏ, ତାହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଏହି ଆଇନ ଏପରି ଏକ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ସାଧାରଣ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ।"

ଯେହେତୁ ଏହା ଜଣାପଡିଛି ଯେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମ, 1975 ର ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତା ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ, ତେଣୁ ଏହା 11.2.1983 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଖଣ୍ଡ (b) ରେ ଥିବା ସର୍ତ୍ତ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । କୌଣସି ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ଛାଡ଼ ପାଇବା ପାଇଁ, ଉକ୍ତ ଛାଡ଼ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ, ତାହା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଉପରେ କିମ୍ବା ରିହାତି ଦାବି କରୁଥିବା ପକ୍ଷର ଅଟେ, ଯେପରି ମୋତିରାମ ତୋଲାରାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ମାମଲାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି । କର ଛାଡ ଅଧିସୂଚନାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ଏଭଳି ଅଧିସୂଚନାକୁ କଠୋର ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯଦି କୌଣସି ରିହାତି ପାଇବା ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ କରାଯାଇ ନଥାଏ, ତେବେ ସେହି ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।

ଶେଷରେ ଏହା ଜଣାପଡିଛି ଯେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (1) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା କାରଣରୁ, ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 16/83-CE ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଛାଡ଼ର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ଉତ୍ତରଦାତା, ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ଏହାକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଛି ।

ଉପୋରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ଏବଂ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ (ଆବେଦନକାରୀ) ଏବଂ ସିଇଜିଏଟି ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଗଲା ଏବଂ ସହକାରୀ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ କାଏମ ରଖାଗଲା । ତେବେ, ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ବି. ଏସ୍. ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।